

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α152.Φ3 ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΓΜ6862

1072

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ

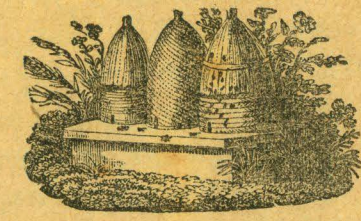
ΛΙΒΕΛΛΙΟΝ

ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΟΝ

«Οἱ λεγόμενοι Ῥιζοπάδαι καὶ βωτῆρες τοῦ τόπου κ.τ.λ.»

ὑπό

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ Χ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ.

1856.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

« Ἐν δὲ τι κοινὸν ἢ φύσις τῶν εὖ φρονοῦντων ἐν ἐ-
 » αὐτῇ κέκτηται φυλακτήριον, ὃ πᾶσι μὲν ἐστὶν ἀγαθὸν
 » καὶ σωτήριον, μάλιστα δὲ τοῖς πλήθεσι πρὸς τοὺς
 » τυράννους. Τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; Ἀπιστία. ταύτην φυ-
 » λάττετε, ταύτης ἀντέχεσθε, ἐὰν ταύτην σῶξετε, οὐ-
 » δὲν μὴ δεινὸν πάθητε. Τί ζητεῖτε; ἔφη, Ἐλευθερίαν.

(Δημοσθένης κατὰ Φιλίππου)

Πέντε ἤδη χρόνοι παρήλθον ἐξ ὅτου ἡ δημοσιογρα-
 φία διατελεῖ νεκρά, ὃ δὲ λόγος ἀπόβλητος γίνεται ἐκ
 τῆς γῆς ταύτης, ἔνθα ὁ λαὸς διετράνωσε τὴν φωνὴν
 αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐθνικότητος καὶ ὑπενθυμίζων πρὸς
 τὴν ἐλευθεριάζουσαν καὶ πεφωτισμένην Εὐρώπην, ὅτι
 οὐδέποτε ξένος ὑπῆρξε τοῦ Ἑλληνικοῦ αὐτοῦ προορι-
 σμοῦ, ὅστις καὶ ψεγόμενος ἐκ τῶν πολλῶν, καὶ πικρῶς
 παραγνωριζόμενος, ἀνατέλλει ἀενάως ἐκ τῆς χειρὸς
 τοῦ Θεοῦ ὀδηγοῦντος πρὸς τὸν φωτεινὸν ὠκεανὸν τῆς
 ἐξαγορᾶς τὸν γενναῖον τῆς Ἑλλάδος λαόν.

Ἄλλ' ὦ τοῦ θαύματος! Τὰ ἐν τῇ πατρίδι Τυπογρα-
 φεῖα αἴφνης ἐγείρονται τῆς σιγῆς καὶ, ὡς νυκταῖα φωνή
 βδελυρὰ ὑπηρετοῦσα σχέδια καὶ καταχθόνια διανοήμα-
 τα, μεταφέρουσιν εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος οὐχὶ
 λόγον καὶ λογικῆς πάλης καταπειστικὰς συζητήσεις,
 ἀλλὰ μαύρας πλεκτάνας καταχθονίων ἀνθρώπων πο-
 δοβολούντων καὶ αὐτὸ τὸ εἰς τοὺς βαρβάρους εὐλογη-
 μένον τῆς Πατρίδος ὄνομα, ἐν ὀνόματι τῆς ὁποίας
 μετέβαλον τὰ διαβόλια αὐτῶν εἰς ἀτομικῆς συκο-
 φαντίας καὶ ἐθνικῆς ἐπιβουλῆς ἔργα, λάφυρον εὐκολοῦ
 λογιζόμενοι, τὴν προσωπικὴν τοῦ πολίτου τιμὴν.

Λίβελλος ἐπιγραφόμενος, οἱ λεγόμενοι Ῥίζοι

σπᾶσται και σωτήρες τοῦ τόπου, ἐκδοθεῖς ἐν τύποις Κωνσταντίνου Ῥωσσολίου ὑπὸ χρονίαν 4. Δεκεμβρίου, και ἐπίγραμμα φέρον, οὐ γὰρ ἐστὶ κρυπτόν ὁ οὐ φανερόν γεννήσεται, ἀνεφάνη κατ' αὐτάς.

Ἀπαθῶς ἀναγινώσκοντες ταῦτα, βλέπομεν ὅτι ἐν ὀλίγοις πολλὰ διαζωγραφίζονται και πολλὰ διαβουλεύονται, ριφθέντα ὡς δολερὰ σαγήνη καταχθονίων ἀνθρώπων, οἵτινες και κατ' αὐτὴν τὴν περίπτωσιν, συνδέουσι παλαιὰ ἀνομήματα, μὲ χαλκεύμενα ἀνθελληνικὰ νέα τολμήματα. Ἀνακεφαλαιούντες δὲ πάντα τῆς πολιτικῆς αὐτῶν τὰ προηγούμενα προσφέρουσι τὰς λιβελλογραφίας ὡς τὴν πολιτικὴν ὁμολογίαν, τὸ αἰνίγμα και τὴν λύσιν τοῦ νεοβλάστου πολιτικοῦ ξαδίου των ὁμολογίαν τὴν ὁποίαν ἐξ ἐνὸς μὲν χαρακτηρίζουσι στυγερά και ἀπαίσια διανοήματα, ἀφ' ἐτέρου δὲ τὸ σκάνδαλον, ἢ ἐπιβουλή και ἢ ἀγοραία ὕβρις, τὰ ὁποῖα συνάλληλα διερμηνεύουσι τὸ πνεῦμα και τὰς δολερὰς ὑφηγήσεις τῆς σοβαρᾶς αὐτῶν λογικῆς και χαριτοβρύτου εὐαισθησίας.

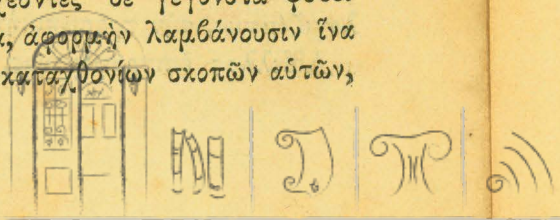
Ἡ σιγή ἣν διεδέχθησαν πενταετεῖς κακώσεις και πραττόμεναι εἰσέτι παρὰ τοῦ ξένου ἀθεμιτουργίαι, δὲν ταράσσεται πλέον ὑπὸ πολιτικῶν συζητήσεων σεμνολόγων και ἠπίων, ὡς ἀπαιτεῖ ἢ πειθῶ τῆς ἀληθείας. Ἀπ' ἐναντίας ἐπαναφέροντες ἐπὶ τῆς σκηνῆς οὐχὶ σύγχρονα τῆς ἡμέρας κινήματα, ἀλλὰ και αὐτάς τὰς δακρυλάλους ἀναμνήσεις τοῦ ἐν Ἡπείρῳ ἀποτυχόντος Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Συγγέοντες δὲ γεγονότα φύσει ἀλλότρια και κεχωρισμένα, ἀφορμὴν λαμβάνουσιν ἵνα ἐκθεατρίσωσι, χάριν τῶν καταχθονίων σκοπῶν αὐτῶν,

τὴν Χριστιανικὴν και Πάτριον συνδρομὴν, ἥτις θυσιαστήριον αὔλον ἔχει τὴν ἀτομικὴν συνείδησιν τοῦ πολίτου, ἀναδεχθέντος ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς Θρησκείας και τοῦ Πατριωτισμοῦ, τὴν ἀόρατον κλωστήν, τὴν συνδέουσαν τὸ ἄτομον μετὰ τῆς Πατρίδος και ταύτην μετὰ τοῦ γένους, κατὰ τὰς θλιβερὰς και πολυκυμάντους αὐτοῦ περιπετείας.

Συγκαιρόμεθα τοὺς Κυρίους τούτους!

Ἰδοὺ ὅτι φιλογενεῖς και ἐθελόκαλοι τοῦ λαοῦ ὑπηρέται ἀναφαίνονται ἄνδρες, οἵτινες και πολῖται συμφορᾶς και δουλοσύνης και ἀπαιδευσίας, και κήρυκες δεινῶν ἐχρημάτισαν, ἀπαρνηθέντες εἰς τὸν γενναῖον τῆς Ἑπτανήσου λαόν, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν παράδοσιν, και αὐτὴν ἐπὶ τέλος τὴν ἐθνικὴν γλῶσσαν, ἥτις κήρυγμα ἀθανασίας και ὄργανον πολιτισμοῦ οὔσα, ὑפוῖ τὴν διάνοιαν τοῦ Ἑλληνοσ, ὅστις εὐλαβῶς διέσωσεν αὐτὴν, και φυτουργεῖ διὰ τοῦ ἀρότρου τρισχιλίων ἐτῶν. Ἀπὸ δὲ τῆς κακοβουλίας εἰς τὴν κακοπραγίαν μεταβάντες περιέφεραν τὸν Σταυρόν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐμελλε νὰ τελεσθῇ τὸ νεοστάλακτον σφάγιον τῆς ἀτομικῆς ἀσφαλείας, τοῦ οἰκογενειακοῦ ἀσύλου και αὐτῆς τῆς ἐπαγρυπνούσης δικαιοσύνης, εἰς τὴν συνομολόγησιν και τήρησιν τῶν ἀνθρωπίνων θεσμῶν. Καὶ ὡς εἰς φοβερὰν νύκτα ἀλώσεως και ἐφόδου περιπλανώμενοι, ἐτόλμησαν ὑπὸ τὸ σκότος νὰ καταποντίσωσι και δίκαια και θεμελιώδεις τοῦ νόμου ἀρχάς.

Οὔτε ὠκνησαν εἰς τὴν ἀνομίαν νὰ ἐπιπροσθέσωσι τὴν ὕβριν, ἀνακηρύξαντες τὸν Ἑλλήνιον τῆς Ἑπτανήσου λαόν, ἄνευ προγενεστέρας ὑπάρξεως, και ἐθνικοῦ

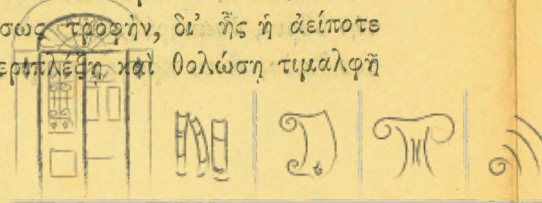
προορισμοῦ ἀνιστόρητον ὄχλον, ἀξίον μόνον νὰ διαγράφη μὲ τὰ βράκη τῆς δουλείας του, ὠχρὰν καὶ τρέμουσαν σιάν, ἐκφεύγουσαν καὶ πλανωμένην εἰς τὸν κονιορτὸν τοῦ τάφου του, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀνόσιος χεὶρ ἔγραψε

ΔΙΟΣ ΑΝΑΞΙΟΣ ΠΑΣΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Ἄν ἠδύναντο προβρίζους νὰ ἀναρπάσωσιν ἀπὸ τῶν ψυχῶν μας τὰς ἐθνικὰς ἡμῶν προσπαθείας καὶ πᾶσαν ἔφεσιν πρὸς τὸν ἐθνικὸν καταρτισμὸν, ἀσμένως θὰ τὸ ἔπραττον, ἀλλὰ φύσει δέλαιον εἶναι τὸ ἀμάρτημα, δέλαια ὅθεν ἔργα πρᾶττοντες, ἀνασκάπτουσι καὶ αὐτὴν τὴν ἱερὰν τέφραν ὑπὸ τῆς ὁποίας κεκρυμμένοι ὑπάρχουσιν ἐλευθερίας πόνοι, καὶ ὡς ἀγρία κτήνη σάρκας νεκρῶν ὀρεγόμενα, κινουσι τὴν κόνιν δυσμοίρου ἐπαναστάσεως, ἐπιβουλευόμενοι οὐχὶ πλέον ἄτομα, ταύτας ἢ ἐκείνας τὰς διατυπώσεις τοῦ Ἐθνικοῦ φρονήματος, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν αὐλον πνοὴν παρελθούσης τῆς Ἑλληνικότητος ἐποχῆς.

Τὰ διανοήματά σας ἐμβλέπουσι μακρὰν ἵνα καὶ αὐτὴν τὴν προφητικὴν γῆν τῶν ἐλπίδων μας συνταράξωσιν!

Μελλοντοφρονοὶ καὶ πάλιν τοῦ ξένου ὄντες, ἂν καὶ μεμνημένοι ἴσως δὲν εἴσθε τῶν σχεδίων του, διότι φύσει περιφρονεῖ τοὺς πενητεύοντας τὴν εὐνοίαν του—παγίδας μ' ὄλον τοῦτο στήνετε, ἐτοιμάζοντες εἰς τὴν πολυμήχανον πολιτικὴν του νεοθέριστα ἐθνικῆς ἐπιβουλῆς ἔργα, καὶ νέαν ἴσως τροφήν, δι' ἧς ἡ ἀέλιπτε δυσμενῆς πολιτικὴ ἐμπεριπλέσσῃ καὶ θολώσῃ τιμαλφῇ

ἀντικείμενα, κατὰ τὰς ἐνεστώσας πρὸ πάντων περυστάσεις, λαμβάνουσα ἀφορμὴν ἵνα ρίψῃ νέαν ζύμην συμφορᾶς, καὶ περιφέρῃ πάλιν τὴν χεῖρά της ὅπως σπεῖρῃ ἡμέρας δουλείας καὶ δάκρυα γενεῶν.

Εἶπομεν προλαβόντως ὅτι ἐν ὀλίγοις αὐτοσχεδιάσατε τὰ τεκταινόμενα ἀπέραντα τῆς ἐπιβουλῆς ἔργα. Ταῦτα ἀνακεφαλαιοῦνται εἰς τὰς ἀκολούθους φράσεις τῆς λιβελλογραφίας σας = « ὄχι διὰ ἀγάπην τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ διὰ ἀγάπην τῆς ἰδιοτελείας των εἶχαν » στείλει αὐτοὺς τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, μαζὺ μὲ ἄλλους, εἰς τὸν Ἱερὸν ἀγῶνα τῆς Ἡπείρου, καὶ ἔπειτα τοὺς ἀφῆσαν ὡσάν τραγιά εἰς τὸ λιβάδι, γυμνοὺς καὶ πεινασμένους, ἐνῶ ἐδῶ ἐγένετο δι' αὐτοὺς συνεισφορὰ ἀπὸ χρήματα διὰ ψωμί καὶ φορέματα. » =

Ἄτυχεῖς συκοφάνται τῆς Πατρῴου τιμῆς, διαστροφεῖς καὶ αὐτῆς τῆς ἱστορίας, μαρτυρούσης, ὅτι ὁ ἐν Ἡπείρῳ ἀγὼν, οὔτε προσχεδιασμένος ἦτον, οὔτε προμελέτης σφραγίδα ἔφερον, ὅπως συμβοητοὶ τούτου καὶ συνεργάται ἀναδειχθῶσιν οἱ Ῥιζοσπᾶσται, προτρέποντες τοὺς συμπολίτας αὐτῶν, καὶ συνωθοῦντες τούτους ἵνα ἀναχωρήσωσι, συνοδοιπόρον δόσαντες εἰς αὐτοὺς τὴν ἐνδειαν, σκοπὸν δὲ καὶ ἀναπτέρωμα καὶ ἐλπίδα, τὸ μυσαρὸν φάσμα τῆς ἀπάτης καὶ τῆς ἰδιοτελείας.

Ἄλλὰ τὸ πάθος εἶναι φύσει ἀμνήμον καὶ ἀπρονόητον, ὅθεν οἱ διίσχυριζόμενοι καὶ γράψαντες ταῦτα, ἀκουσίως καθάπτονται καὶ αὐτοῦ τοῦ Ναθαναὴλ Δομενεγίνῃ, διαφιλονεικοῦντες εἰς αὐτὸν καὶ αὐτὸ τὸ φωτεινὸν τῆς ἀρετῆς του ἄσυλον.

Ὁ Μακάριος οὗτος Πολίτης, ὁ προσφέρων ἑαυτὸν αὐτοθέλητον καὶ ἀγνὸν θῦμα πρὸς τὸν Ἀγῶνα, οἶστρον

Θεῖον καὶ ἀκοίμητον εἶχεν, οὐχὶ τὸν ἀπλοῦν πρὸς τὴν Πατρίδα ἔρωτα, ἀλλὰ τὸν ἀγνότερον ἐνθουσιασμόν καὶ τὴν ἐκβάκχυσιν τοῦ ἱεροῦ τῆς Πατρίδος ἔρωτος. Ὁ πολυδάκρυς καὶ ἐθνοφιλὴς Ναθαναὴλ δὲν διέψευεν, ὅχι, δὲν διέψευεν εἰς τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ, τοὺς ἀσίγους τῆς Ἐθνικότητος παλμούς, οἵτινες ἀνεθέρμαναν ὡς πάντοτε καὶ αὐτὸν καὶ ὀλόκληρον ἓνα λαόν, ὅστις μόνον κατ' ἐσᾶς τότε πρῶτον ἠχροάσθη τῆς Ἑλληνικῆς κότητος τὰ ἱερόφωνα ἔπη.

Ἄλλ' οὐδαμῶς εἰς τοῦτο ἐκπληττόμεθα — οἱ διασαλπίζοντες φιλοπατρισμός καὶ ἐθνισμός — δουλεία καὶ ξενισμός εἶναι λόγοι δημαγωγικοὶ (α) καινοφανῆ καὶ παράδοξον ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας αὐτοσχεδιάζοντες, δικαίως ὀφείλουσι νὰ ψέγωσι τὰ αὐθόρμητα αἰσθήματα καὶ τοὺς θεῖους παλμούς ἐκ τῶν ὁποίων ἀνέκυψε καὶ ὁ Ἡπειρωτικὸς ἀγὼν, διαφιλονεικοῦντες τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐθνικῆς θελήσεως, ἥτις διὰ τῶν παθημάτων τῆς δουλείας αὐξάνει καὶ ἐπιζῆ ἄφθορος ὅτε τὰ πάντα θνήσκουσιν.

Ἐλησμόνησαν οὗτοι ὅτι εἰς τὰ Ἡπειρωτικὰ τότε πεδία καὶ ἐφ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος, πόθος, ἐλπίδες καὶ εὐχαι αἰῶνων περιεφέροντο, μεγαλόρριζον βάσιν ἔχοντες τὸ δίκαιον κατὰ τοῦ ἀδίκου, τὸν Χριστιανισμόν κατὰ τῆς βαρβαρότητος, καὶ ὅτι ὁ ἀγὼν ἐκεῖνος αὐτογέννητος ὡς ὁ Ἑλληνισμός ὑπῆρξε μικρὸν μὲν,

(α) Ὅρα συμβολὴν ἀμερολήπτου κ. τ. λ. ἐν Ζακύνθῳ τῇ 11 Δεκεμβρίου 1836.

ἀλλὰ διαφανὲς βυάκιον τοῦ ἰδίου, ὑπὸ ἀγρίαν γῆν καὶ ἀκάνθας κρυπτόμενον.

Τὰ τοῦ Ἑλλήνος αἰσθήματα, ἅτινα πικρῶς οἱ συκοφάνται του διαχρωματίζουσιν, εἶναι τὸ ἀφθορον μέταλλον τοὺς αὐτοὺς ἤχους ἀείποτε ἀποπέμπον.

Ταῦτα δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν παλιρροίαν τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἀνθρωπίνων μεταβολῶν, δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην τῶν προτροπῶν τοῦ μὲν καὶ τοῦ δέ, οὔτε καταβάλλονται ἢ ἐκρίζουνται ἀπὸ τὴν θύελλαν τῆς ἡμέρας. Ὅθεν καὶ ἡ προσωπικότης αὐτῶν εἶναι αὐθόρμητος, ἐμψυχος, ἀκτινοβόλος, ἀενάως καὶ ἀδιακόπως συνδέουσα τὴν οἰκογένειαν μετὰ τῆς φυλῆς καὶ ταύτην μετὰ τῆς γενικῆς Πατρίδος, φωτοβόλος καὶ ὑψηλὴ Πυραμῖς, ἀντανακλῶσα τὴν ἄπειρον Ἐθνικὴν Ζωήν.

Ὑπὸ τοιούτων αἰσθημάτων ὀρμωμένη καὶ ἡ Ζάκυνθος, ῥίγος ἐνθουσιασμοῦ ἠσθάνθη ἀκούσασα θελητήριον καὶ ἠδύφωνον Ἐθνικῆς ἀναπλάσεως ἄκουσμα. Τὸ 21 ἔτος ἐπανήρχετο μεγαλόφωνον καὶ θελητικάρδιον εἰς αὐτὴν· καθὼς δὲ τότε ἔρριπτεν ἀδιακρίτως τέκνα, περιουσίαν, ζωὴν καὶ τ' ἀγαθὰ τοῦ βίου εἰς τὰ ἐμφλογα τοῦ πολέμου κύματα, ἵνα ἀνασύρῃ ἐκεῖθεν μεμορφωμένα κατὰ τὸν τύπον τῆς ὅλης Ἑλληνικότητος τὰ ἐπ' αὐτῆς καθολικὰ καὶ ἀναφαίρετα δίκαια, οὔτω καὶ πάλιν προθυμοποιεῖται δύο νὰ συνδέσῃ ἐποχὰς, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀποτελούσας Ἱστορίαν. Τὸ αἶσθημα ἦτο γενναῖον, ἀκαταμάχητον, ἰσχυρὸν, ὡς τοιοῦτον πάντοτε ἀποβαίνει κατὰ πᾶσαν αὐτοῦ ἀναβλάστησιν· ἀλλὰ τὰ μέσα ἀνεπαρκῆ καὶ πτωχὰ ὡς ἡ πτωχεύσασα Πατρίς ἀπὸ πλουτοβρύτου καὶ ἀνθηρᾶς εἰς θέσιν ἐπαίτου καταβίβασθεισα. Ἄλλ' ἀφοῦ ἅπαξ ὁ ζῆ-

λος ἐκορυφώθη, σπινθήρες ἀναπηδήσαντες ἔλαμψαν ἐφ' ὅλης τῆς Ζακύνθου. Τότε ἐβελονταὶ Πολῖται τὴν στέγην καὶ τὴν ἐστίαν ἀφήσαντες, καὶ μόνον ἄρτον εἰς τὰ φίλτρα αὐτῶν ἔχοντες νὰ δαφιλεύσωσι τὴν ζέσιν τοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς Θρησκείας τὰ κίνητρα, ἀνταλλάττουσι τὸ ἄροτρον καὶ τὴν δίκελλαν μὲ τὸ ὄπλον. Ἄλλ' αἱ χεῖρες ἦσαν ἄποροι, παγετώδεις, ἐνδεεῖς. Ὁ ἐνθουσιασμός καταλαμβάνει τὴν Πατρίδα, ὅθεν καὶ ἔργα ἐνθουσιασμοῦ πράττει. Τὰ εἰς τοὺς ἀγροὺς διεσπαρμένα Ἐκκλησιαστήρια φεγγοβολοῦσι νυκταίως, παρακλήσεις δὲ καὶ εὐχὰς ἀποπέμποντα πρὸς τοὺς σωρηδὸν συνερχομένους ἀθλητὰς, φιλοτιμηθέντας, νὰ ὁμολογήσωσιν ἐπὶ τοῦ Ἁγιαστηρίου τῆς Μετανοίας τὴν πρὸς τὸν ἀγῶνα ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν. Τότε καὶ αἱ ἀκταὶ καὶ αἱ παραλῖαι πλημμυροῦσιν ἐβελοντῶν ἀνδρῶν τρεχόντων νὰ συναγωνισθῶσιν ὡς πολῖται Μέλлонτος καὶ ἀθληταὶ ἐλευθερίας. Ἀγγλικά πλοῖα περιέπλεον ἐμποδίζοντα τὴν ἀπόβασιν, αἱ δὲ τρικυμῖαι προσφέρονται πρόχειροι σύμμαχοι διακρατοῦσαι ἐπὶ ἡμέρας κεκρυμμένους τοὺς ἐβελοντὰς εἰς δασύφυλλα καὶ ἀπόκεντρα μέρη τῆς νήσου. Ὅ,τι τότε ἐγένετο ἐν Ζακύνθῳ ταῦτοχρόνως ἐπράττετο καθ' ὅλην τὴν Ἐπτάνησον· τὰ δὲ ἀδελφικά τοῦ Ἰονίου κύματα συνησπάζοντο κυλίοντα δακρύβρεκτον ἀσπασμόν, συνδρομὰς, πλοῦτη, βοήθειας. Ἄλλ' ἡ Πατρίς ἐνδεδυμένη τῆς ἀθλιότητος τὸν χιτῶνα, ἄπορος ἦτο χρημάτων ἵνα ἀποστείλῃ καὶ ταῦτα. Μ' ὄλον τοῦτο δὲν ὀκνεῖ νὰ πράξῃ τὸ κατὰ δύναμιν.

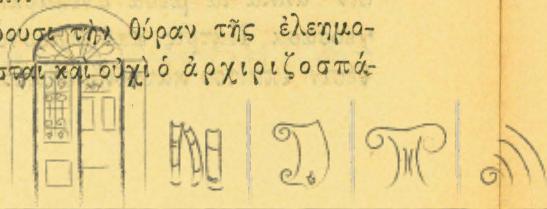
Οἱ Ριζοσπάσται κρούουσι τὴν θύραν τῆς ἐλεημοσύνης, λέγω οἱ Ριζοσπάσται καὶ οὐχὶ ὁ ἀρχιριζοσπά-

στης, διότι τὰ μὲν φρονήματα ἰσονομοῦν καὶ ἀδελφίζουσι, αἱ δὲ συμμορίαι διαχωρίζουσι, καὶ μικροτυραννοῦν, τὰ μὲν ταπεινοὺς ὀπαδοὺς ἔχοντα, αἱ δὲ πολὺμορφον ἀγέλην, πολιτικὸν πατέρα καὶ ἀρχηγὸν προσκυνοῦσαν τὸν διάσημον ὑβριστὴν τῆς Πατρῴου τιμῆς. Ἐκρούσαμεν τὰς θύρας, ἡ δὲ οἰκεία τῆς Πατρίδος ἀγαθοεργία συνδράμει τοὺς ἀποπλέοντας, παρέχουσα εἰς αὐτοὺς τινὰ βοηθήματα διευκολύνοντα τὴν λαθραίαν καὶ αὐθόρμητον ἀπόβασίν των. Ρίπτει αὕτη ὀλίγα χρήματα ἀνὰ χεῖρας ἡμῶν, ἡ δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐμπιστοσύνη αὕτη τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν εἶναι ἡ ἠθικὴ ἀπολογία καὶ ἡ γλυκυτάτη ὁμοιότης ἣν ἀντιτάσσομεν πρὸς τοὺς ἀγενεῖς ἡμῶν συκοφάντας.

Ταῦτα συμποσοῦνται εἰς 270 Δίστυλα. Διαλυθέντος δὲ τοῦ ἀγῶνος, νέος ἔρανος ἐγένετο ἐκ διακοσίων εἴκοσι τριῶν πρὸς περίθαλψιν τῶν παρεπιδημούντων καὶ κακουχομένων συμπολιτῶν.

Ἄλλὰ ποῖοι οἱ δόσαντες; Τοῦτο οὐδέποτε θὰ ἀποκαλυφθῇ πρὸς ἐσᾶς. Ὁ δὲ ὑποφαινόμενος θαρραλαίως προσφέρει ἑαυτὸν εἰς τὸν διασυρμόν καὶ τὰ φλογερά τῆς δυσφημίας βέλη, ὅπως ἀφοπλίσῃ εἰ δυνατόν τὴν ἐλευθεριοκτόνον χεῖρά σας, ἐτοίμην καὶ πάλιν οὔσαν ἵνα συνδράμῃ τὸν ξένον, ὅπως ἀνεγερθῶσι καὶ πάλιν στρατοδικεῖα καὶ ὑψηλὴ ἀστυνομία ἥτις βασιλείον ἐστησε τὰ Ἀντικύθηρα καὶ τὴν Ἐρικοῦσαν, καὶ ἐκεῖθεν ὁμιλεῖ μὲ τὰ ἠχολογοῦντα αὐτῶν κύματα, κρύπτοντα εἰς τὸν φλοῖσθον τῆς θαλάσσης τὰς ρανίδας τῆς τελουμένης ἀνθρωποθυσίας.

Ἀποστρέφων τὸ πρόσωπον ἐκ τῶν αὐτουργῶν μαύρων σχεδίων, ἀποτείνομαι πρὸς ὑμᾶς τοὺς ἐμπι στει

θέντας τῆς ἀγαθοεργίας τὸν ἔρανον, καὶ οἵτινες κατὰ τὰς δυστήνους τῆς Πατρίδος ἡμέρας ἀνεφάνητε ἢ ἀφθορος τοῦ καλοῦ χόρτος, ὑπὸ τὴν ὁποίαν τερπνὸν καὶ εὐώδες ἄσυλον συνήνητησε τῆς φιλογενείας ὁ ἔρως. Πρὸς ὑμᾶς ἀποτείνομαι παρακαλῶν ὅπως προσωπικῶς τιμήσαντες τὴν πτωχὴν στέγην μου, ἐμπεριστατωμένως μάθητε τὰ τῆς Συνδρομῆς σας, γενόμενοι συνειδότες τῆς χρήσεως καὶ καταχρήσεως τῶν δοθέντων καὶ ἀποδοθέντων τῆς συνεισφορᾶς σας χρημάτων. Ὅφειλω μόνον νὰ μνημονεύσω ὅτι ἐκ τῆς Πατρῆος Συνδρομῆς, πρῶτον συνεμέθεξαν τὰ ἄθλια ἐκεῖνα ὄντα, ἅτινα ἐμπροσθοφυλακῆ τῶν σχεδίων σας καὶ συνήγοροι τῶν ἔργων σας γίνονται· οὕτω ὁ μὲν Σαράντης Κολυβάς ἔλαβεν εἰς βοήθειαν ἑκατὸν εἰκοσιπέντε Μεξικανικὰ τάλληρα, ὁ δὲ Κιοῦρκας ὀκτώ, τέσσαρα δὲ ὁ Θεόδωρος Καρβέρης.—ὡς δηλοῦται ἀπὸ τὰς παραλαβὰς αὐτῶν ἅς ἔχω ἀνὰ χεῖρας.

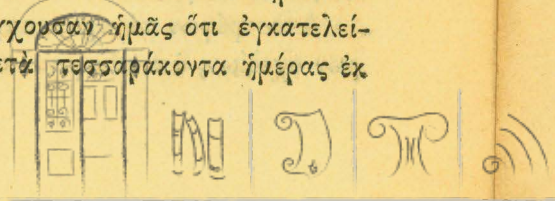
Ὅτε δὲ διελύθη τὸ λυπηρὸν τοῦ ἀγῶνος δράμα, καὶ ἐκόπασεν ἡ θύελλα, δύο ἢ τρεῖς ἄνθρωποι ἐν ἀκαρεῖ μετέβαλον καὶ ἦθος καὶ γλῶσσαν, καὶ ἀληθεῖς ἀναδειχθέντες ἐθνοκάπηλοι, περιέφερον ἐπὶ τοῦ Θεάτρου τῆς κοινῆς ἀθυμίας, τὴν ἀσχημοσύνην τοῦ χαρακτῆρός των καὶ τὸ βᾶρος τῆς διαφθορᾶς των.

Μαθόντες δὲ ὅτι πολλοὶ τῶν ἐθελοντῶν συνέβρεον εἰς Μεσολογγιον ἀνέστιοι, γυμνητεύοντες, κακουχούμενοι, δρᾶττομεν καὶ πάλιν τῆς εὐκαιρείας, ἢ δὲ Πατρὶς πέμπει βοηθείας ἐξ 131 Διστύλων, ἐξ ὧν περιθάλλονται καὶ εὐεργετοῦνται καὶ αὐτοὶ οἱ δημοσιεύσαντες ἐπιστολὴν ἐξελέγχουσαν ἡμᾶς ὅτι ἐγκατελείψαμεν τούτους, πότε; μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐκ

τῆς καταπαύσεως τοῦ ἀγῶνος.

Ἐνῶ δὲ οἱ πλεῖστοι τῶν συμπολιτῶν μετὰ καρτερίας ἐδοκίμαζον τὰς συνήθεις τοῦ ξένου κακώσεις, τὰ πρόστιμα, τὴν φυλακὴν, τὴν ἐξορίαν, δύο ἢ τρεῖς ἄνθρωποι δυσανασχετοῦσιν, ἐξυλακτοῦσι, βλασφημοῦσι, ἀρπακτικὴν λείαν θεωρήσαντες τὴν σοβαρὰν τῆς ἐλευθερίας ἀθλησιν, ἣν κατεπρόδοσαν ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς ἀστυνομίας, καὶ εἰς τὸ ἐν Μεσολογγίῳ Ἀγγλικὸν Προξενεῖον. Δύο ἢ τρεῖς ἄνθρωποι ἐντροφῶσιν εἰς τὴν διαφθορὰν των προσφέροντες τὸν ἐξουθενισμὸν των, ὅπως τὸν ἐξουθενισμὸν τῶν ὁμοίων των ἐξυπηρετήσωσι· λέγων δύο ἢ τρεῖς δὲν ἄπτομαι τεθνεῶτος ἀνθρώπου, ἀσιμένως ἀφίνων εἰς τὴν καταχθόνιον τύρβην, ἵνα καὶ αὐτὰς τὰς σκιὰς τῶν νεκρῶν ἐπικαλῆται, ὅπως καὶ οἱ τάφοι συμμέτοχοι γίνωσι τῆς ὕβρεως τῶν ζώντων, καταπροδίδοντες τὰ πάτρια, αὐτοὶ καὶ μόνοι ἀποχωρίζονται τῶν λοιπῶν συμπολιτῶν, ἠθικῶς καὶ λογικῶς ἀδελφοποιημένοι μὲ τοὺς ἀνέκαθεν ἐχθροὺς τῶν ἐθνικῶν προσπαθειῶν. Ξένοι καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁμογενῶν των ἀποχωρίζονται ἀπὸ τῶν γενναίων συμπολιτῶν, οἵτινες σεμνύνονται εἰς τὰς κακουχίας των, εὐλαβοῦμενοι καὶ συμπονοῦντες ἀγῶνα ὅστις καὶ ἀποτυχῶν ἐπιζῆ ὑπεράνω τῶν συμφορῶν, ὡς ἐπιζῆ ὑπεράνω τῆς ὕλης ἢ δημιουργοῦσα αὐτὴν καὶ κινουσα ἰδέα.

Ὁλόκληρος ἡ Ἑλλάς ἀγογγύστως ἔφερε τὴν πικρὰν δοκιμασίαν, καὶ καρτερικῶς ἐσκήνωσεν ἐπὶ τῆς πέτρας τῆς ὑπομονῆς, σύντροφα καὶ πατροπαράδοτα ἀγαθὰ ἔχουσα τὴν πείναν καὶ τὰς κακουχίας, δι' ὧν σκεπάζει, ὡς μὲ πορφύραν μαρτυρίου καὶ χιτῶνα ἀναγεννήσεως, τὴν ταφοσπαρμένην γῆν τῆς.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Ἄλλὰ σεῖς οἱ φέροντες τὸ μειδίαμα τῆς εὐσπλαγχνίας ἵνα καὶ αὐτὴν ὑβρίσητε, τί ἐπράξατε ὑπὲρ αὐτῶν; Ὅτε οἱ συμπολιταὶ σας θυρολαοῦντες καὶ περιτρέχοντες ἤτοῦντο τὸν ὄβολόν τῆς Πατρίδος, σεῖς αἰεποτε ἀφιλογενεῖς, ἄστοργοι, ἀφιλάδελφοι ἀπεκρούετε τὴν ἐλεημοσύνην, ἐντροφῶντες εἰς τὰ μαλθακά προσκεφάλαιά σας, καὶ ἐκεῖθεν κινοῦντες τὰ σαρκῶδη καὶ τρέμοντα χεῖλη σας, πικρῶς ἐχλευάζετε ἐκείνους, τοὺς ὁποίους μετὰ δύο ἔτη συμπονεῖτε καὶ οἰκτεῖρετε.

Καὶ ἂν ἀπαθεῖς καὶ ἀνάληγτοι αἰεποτε ἀνεδείχθητε πρὸς τὴν ἀντιπέραν τῆς Ἑλλάδος ὄχθην φωτισμοῦ καὶ προόδου ἀποπέμπουσαν μυριοφώτους ἀκτῖνας — Τί ἄρα ἐπράξατε ὑπὲρ τῆς Πατρίδος; Εὐλαβήθητε τοῦλάχιστον τὰ δεινά της; Συνήγοροι τῆς ἐλεημοσύνης γίνεσθε, ἀλλὰ πότε αὕτη ἐκέντησε τὴν καρδίαν σας; Ἐτείνετε ἄρα χεῖρα βοηθὸν προσφέροντες εἰς αὐτὴν τὰ κρῖνα τοῦ ἐλέους ἢ τὰς ἀπαρχὰς τῆς ἀγάπης; Ἀλλοίμονον! Κατὰ τὰς πολυστενάκτους τῆς χολέρας ἡμέρας ὅτε ἡ Πατρίς ἐρρίφθη σῶμα κατάπτωτον εἰς μνήμα τάφου καθημένη, σὺ, καὶ ἔτι βαθύπλουτος δύο τάλληρα ἐρρίψας εἰς τοὺς πόδας της, συνδρομὴν ἦν καὶ ὁ ἐλάχιστος προσέφερε πολίτης.

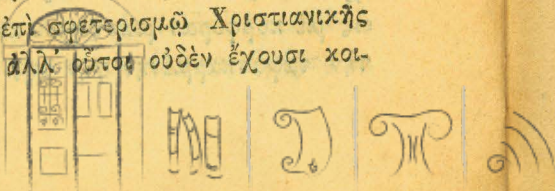
Ἄσυμπαθεῖς, ἀστένακτοι, εἰς τὴν Θεάν τῶν δεινῶν τῶν ὁμοίων σας, ἐπροσθέσατε τὴν ἀπάθειαν εἰς τὴν περιφρόνησιν· καὶ ἐπὶ τέλους καὶ αὐτὸν τὸν ὄβολόν τοῦ πτωχοῦ δὲν ἐσεβάσθητε, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἴσταται ἡ χεὶρ τοῦ Θεοῦ συγκερῶσα τὰ δεινά του διὰ τῆς ὀφειλομένης εἰς αὐτὸν περιποιήσεως καὶ ἀγαθοεργίας.

Διαβάλλετε πολίτας ἐπὶ σφετερισμῶ Χριστιανικῆς καὶ Πατρῖου Συνδρομῆς, ἀλλ' οὗτοι οὐδὲν ἔχουσι κοι-

νὸν μὲ τοὺς ἀνταμείψαντάς τὰ πάθων, μὲ τὴν διαρπαγὴν τοῦ ἱεροῦ τῆς ἀγαθοεργίας Καταστήματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐνουπήρχεν ὁ ἄπτωχος πλοῦτος τῆς οἰκονομίας τῶν οἰκογενειῶν, τὸν ὁποῖον βεβηλώσαντες, ἄγρια ὄργια λαφυραγωγίας ἐκαταστήσατε τοῦτον. Ἀπεπειράθητε κλέπτας νὰ καταδείξητε πολίτας, ἀλλ' οὗτοι μακρὰν ἴστανται τῆς σκηνῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας σεῖς ὑψηλὰς ποτὲ περιβεβλημένοι θέσεις καὶ λειτουργοὶ τοῦ Νόμου ἀγαδειχθέντες, δὲν εὐλαβήθητε καὶ αὐτῆς τῆς φιλανθρωπίας τὸ ἄσυλον, τὸ ὁποῖον ἄθικτον ἔμεινε καὶ εἰς αὐτὰς τὰς βαρβάρους ἐποχὰς, ὡς ὑψηλὴ τις, καὶ δημοχαρῆς Ἱερωσύνη φυλάττουσα τὸν ὄβολόν τοῦ λαοῦ, τὸν ὁποῖον διαρπάσαντες, προσεφέρατε καὶ τοῦτον τίμημα πρὸς βεβήλωσιν τῆς Δικαιοσύνης.

Ἀπαντῶν διὰ τῶν ὀλίγων αὐτῶν λέξεων πρὸς τοὺς συκοφάντας μου ὀφίλω νὰ ἐνθυμίσω πρὸς αὐτοὺς, ὅτι τῶν ἀνάνδρων ὄντων εἶναι ἡ ἔλλειψις τοῦ λόγου, ὑπὸ οἰανδήποτε περίστασιν δυναμένην νὰ ὑποκρύψη καὶ σφετερισθῇ τὸν λόγον, ὅστις εἶναι τὸ κόσμημα καὶ ἡ ἠθικὴ ἀνδρεία παντὸς τιμίου πολίτου.

Ἐπεσχέθητε ὅτι καὶ ἄλλα κατέχετε παρόμοια πολύτιμα ἔγγραφα, διὰ νὰ δεῖξεται τρανὰ τρανὰ κτλ. δέχομαι γενναίως τὴν πρόσκλησιν, καὶ μετὰ θάρρους σᾶς περιμένω εἰς τὸ πεδῖον τῆς δημοσιότητος· ἐπειδὴ δὲ νόθα καὶ ψευδεπίγραφα καὶ πεποιημένα εἶναι τὰ δημοσιευθέντα ἔγγραφα σας, σᾶς παραπέμπω εἰς πηγὴν ἀσφαλῆ, εἰς τὸ ἐν Κερκύρα Ἄρμοστειῶν, ἔνθα ἐνουπάρχουσιν οἰκογενειακαὶ ἐπιστολαὶ μου ἐξ Ἀντικυθέρων ἀποστελλόμεναι πρὸς τὴν οἰκογενειάν μου, ὅτε ἡ τυραννία βεβηλοῦσα καὶ αὐτὸν τὸν

(16)

οικογενειακὸν παλμὸν ἔκρυψε τὴν ἀσθενῆ καὶ δεσμίαν
φωνὴν τῶν τυραννουμένων ἀδικάστως πολιτῶν, οἵτινες
καὶ ἐκ τῶν βασάνων περιεφρόνησαν, καὶ ἀείποτε πε-
ριφρονοῦσι τοὺς τυραννοῦντας τὴν Πατρίδα των.

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 19 Δεκεμβρίου 1856. Ἀνατολικῶ ἔτει.

Δημήτριος Καλλίνικος.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ